

ISBN: 978-605-81278-9-0

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

Ketebe Yayınları: 80

Edebiyat / İnceleme

Dizi Editörü

Bilal Kemikli

Kapak

Harun Tan

Düzeltili

Cihan Aldık

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Ekim 2018
İstanbul

ketebe.com

Ketebe Yayınları

Sertifika No. 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212.612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

İhlas Gazetecilik A.Ş.

Matbaa Sertifika No: 12227

Merkez Mah. 29 Ekim Cad.

İhlas Plaza No: 11 A/41

Yenibosna Bahçelievler / İstanbul

Tel: 212.454 37 11

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Sinân-ı Ümmî

A H M E T Ö G K E

KETEBE

Ahmet Ögke

1969 yılında Antalya’da doğdu. Antalya İmam-Hatip Lisesi (1987) ve Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (1992) mezunudur. 1992-1993’te Konya’da bir yıl öğretmenlik yaptı. Yüksek Lisans’ını, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde “*Kur’an’da Nefs Kavramı*” adlı teziyle (1994); Doktora’sını ise Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü’nde “*Yiğitbaşı Velî Ahmed Şemseddîn-i Marmaravî, Hayâtı, Eserleri ve Tasavvufî Görüşleri*” adlı teziyle tamamladı (2000). Sırasıyla; Yüzüncü Yıl Üniversitesi İlahiyat Fakültesi (1993-2009), Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde (2010-2011) görev yaptı. 1993’te Araştırma Görevlisi, 2003’te Yrd. Doç. Dr., 2006’da Doçent ve 2012’de Profesör unvanını aldı. 2011 yılından beri Akdeniz Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde görev yapmaktadır. Yazarın yayınlanmış bazı kitapları şunlardır:

Kur’an’da Nefs Kavramı, İstanbul, 1997.

Yiğitbaşı Velî Ahmed Şemseddîn-i Marmaravî: Hayâtı, Eserleri, Görüşleri, İstanbul, 2001 (2. baskı: 2007).

Elmalı Erenlerinde Mana Dili, Elmalı Belediyesi Yayını, Ankara, 2007 (2. baskı: İstanbul, 2018).

Mevlânâ’nın Mesnevî’sinden Metaforlar, Konya, 2011.

Elmalı Vâhib-i Ümmî Halvetî, Dîvân-ı İlahiyât, Mustafa Tatcı ile birlikte, İstanbul, 2012 (2. baskı: 2016).

Elmalı Erenleri, Elmalı Kaymakamlığı ve Elmalı Belediyesi Yayını, Antalya, 2012 (2. baskı: 2013).

Yiğitbaşı Velî Ahmed Şemseddîn-i Marmaravî Hz., Şehzadeler Belediyesi Yayını, Manisa, 2015.

İçindekiler

Önsöz	7

Elmalı Sinân-ı Ümmî Hayâtı ve Eserleri

Elmalı: İlim ve Sanat Şehri	11

Sinân-ı Ümmî Kimdir?	17

Sinân-ı Ümmî'nin Şiirlerinden Seçmeler

Cümleyi Var Eden Sensin	25

Minnetim.....	28

Dilerem Senden.....	31

Lutfeyle Bana.....	33

Ey Pâdişâhım	36

Pâdişâh	41

Bir Nazar Kılsan N'ola?.....	44

Diler Can Senden İstimdad	47

Al Gönlümü Senden Yana.....	50

Dost.....	54

Bizi Güzel Muhammedden Ayırma.....	57

Bir Dem Ayrılmak İstemez	62

Bülbülün Mekânı Güller İçinde	64

Kevn ü Mekândan Geçenin.....	67

Ârifin Kalbinde	72

Dervişler.....	77

Derviş Olanın Gönlü Virândır.....	80

Bellidir	82

İnsân Değildir.....	85
Gel Ey	88
Söylemeden Geçemedim	94
Hû Deyü Deyü	96
Gelin Allah Diyelim.....	100
Âşıkların Eğlencesi	102
Bana Rahmânım Gerek	105
Bulamadım Cihânda Doğru Bir Yâr	108
Nazar Kıldım Âleme	111
Fenâ Mülkü	113
Bu Dünyada	115
Dostdan Vefâ Bulmayam mı?	117
Ey Gönül	119
Gönül Hümâsı	123
Çatmadı Sana Kimse Baş.....	126
Gel Ey Gönül	128
Doğru Git Hakkın Yoluna	130
Bu Varlıktan Geç İmdi	134
Aşka Yâr Olduğum mudur Hatâ?.....	136
Âşkın Bir Çâresi Var	138
Hasta Diller Derdinin Dermânı	142
Mevlâm	145
Bu Derde Uğrayan Kişi.....	148
Bir Derdim Var Âlemde	151
Ben Bana Yâr Olduğumca	153
Aceb Hayrân Oldum	155
Salâdır	157
Aşkın Meydânına	160

Son Söz

Sinân-ı Ümmî Hz. Bize Ne Söylüyor?.....	165
Kaynakça.....	168

Önsöz

16. yüzyılın ikinci yarısı ile 17. yüzyılın ilk yarısında Elmalı'da hayat süren Sinân-ı Ümmî, yaşadığı çevreyi bir ilim, irfan ve sanat merkezi hâline getiren kurucu şahsiyetlerden biridir. Sözleriyle, düşünceleriyle, yaşantısıyla, örnek tavır ve davranışlarıyla, ahlâkıyla içinde yaşadığı topluma her bakımdan yararlı olan örnek bir kişiliktir. Özellikle onun yüreklerin ta derinliklerine kadar tesir eden şiirleri, çağlar boyu insanları aydınlatmaya devam etmiştir.

Atalarımızın bize miras bıraktığı bu toprakların yetiştirdiği eşsiz değerleri günümüz insanı da tanımalı, bilmeli ve onların mesajlarını algılamalıdır. Özellikle geleceğimizi kendilerine emanet ettiğimiz gençlerimiz, yeni kuşak, Sinân-ı Ümmî gibi değerleri iyi tanımalı ve anlamalıdır. Millî kültürümüzü ve dilimizi inşa eden büyük zâtları, içinde yaşadığımız zamanın rûhuna uygun olarak güncel söz varlığımızla bulundurmamız gerekmektedir.

İşte, “Türkçe’yi Kuranlar” silsilesinin bir halkası olan bu küçük kitapçık, yaşadığı dönemde zihinleri ve gönülleri aydınlatan Sinân-ı Ümmî gibi bir şahsiyetin bütün insanlığa sunduğu âb-ı hayat niteliğindeki sözlerinin, günümüz genç kuşağının zihin ve gönül dünyalarında yankı bulmasına vesîle olacaktır. Umuyoruz ki buradan hareketle, Sinân-ı Ümmî Hz. gibi daha

başka nice sūfî şâirlere, onların beslendiği kaynaklara ve asıl kaynağa yönelme ihtiyacı da doğacaktır.

Kitapta, Prof. Dr. A. Azmi Bilgin hocamızın tenkitli neşrini yayınladığı *Sinân-ı Ümmî Dîvânı*’ndan (Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları, İstanbul, 2000) seçilen şiirlerle ilgili küçük notlar bulunmaktadır. Notlar verilirken, *Kubbealtı Lugatı* (<http://lugatim.com>) ve *Türk Dil Kurumu Büyük Türkçe Sözlük*’e (http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts) başvurulmuştur. Bunlar dışında yer yer yararlanılan kaynaklar, bu kitabın Kaynakça kısmında belirtilmiştir.

Şiirlere başlıklar tarafımızdan verilmiştir. Şiirlerin sıralaması da yine konu bütünlükleri dikkate alınarak tarafımızdan belirlenmiştir. Tasnifte sıralama, içerik bütünlüğüne göre şu şekilde belirlenmiştir: Münâcât, na‘t, mürşid, tasavvuf, dünya, gönül ve aşk muhtevalı şiirler. Böylece okuyucunun, Hz. Sinân-ı Ümmî’nin mısralarını takip ederek, her şeyin var edicisi Cenâb-ı Hak’tan başlayıp, Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed Mustafa (s.a.v.)’e, oradan O’nun manevi mîrascıları konumundaki kâmil mürşidlere, Allah’a giden yol olan tasavvufa, içinde yaşadığımız dünya ve yaratılmışlar âlemine, gönül dünyamızda doğup yeşeren mârifet ve sevgiye, nihayet sevgilerin en büyüğü ve en kıymetlisi olan ilâhî aşka doğru seyr ü sefer etmesi amaçlanmıştır.

Böylesine kıymetli bir yayının faaliyetinin içerisine bendenizi de katarak bu kitabın meydana çıkmasına vesîle olan başta proje editörü Prof. Dr. Bilal Kemikli hocam olmak üzere, bu gibi eserlerin okuyucuya ulaşmasını sağlayan Ketebe Yayınları yetkililerine ve bütün emeği geçenlere teşekkürlerimi sunarım.

Kitabın, şiir gibi okunması dileğiyle...

Ahmet ÖGKE
Antalya, 2018

Sinân-ı Ümmî'nin
Hayâtı ve Eserleri

